

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februvarija 1897. Leto XIV.

Obseg: Naprava podzidij v vinogradih. — Zakon o oddaji živinske soli po znižani ceni. — O pitanju prasičev z zrnjem. — Organizacija kmetijskega stanu. — Olajšave pri davkih, če je vinograd okužen od trtne uši, pa se vsled uničenja spremeni v njivo ali kaj drugega, ali se zasadi na novo. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Naprava podzidij v vinogradih.

Kakor je pri obnovitvi starih uničenih vinogradov glavni pogoj ta, da se cepljenke sade zelo narazen in

lepo v vrstah, tako je tudi jako potrebno, da se zabrani znašanje zemlje na podnožje, oziroma odkrivanje trt po dežju, kar se v strmih legah kaj pogostoma dogaja. To je mogoče zabraniti le z napravo podzidij (škarpi). S podzidji se poljubno zravnava vsaka strmina.

Po Dolenjskem se taka podzidja večinoma ne napravljajo pravilno. Ker so se bolj marljivi in napredni vinogradniki poprijeli tudi naprave takih podzidij, kar je v mnogih krajih neobhodno potrebno, zato hočemo tu nekoliko opisati, kako jih je treba delati, da dosežejo svoj namen.

Naprava pravih podzidij stane mnogo; zato je treba koj v začetku paziti, da se naredi pravilno in trdno, da se ne sesujejo kmalu. Podzidja ne zabranjujejo samo splavljanja zemlje v podnožje ter odkrivanja trt,

temveč tudi olajšujejo delo (prenašanje, kopanje itd.), in grozdje blizu zidov poprej in bolje dozori, ker kamenje izžariva gorkoto, kadar je segreje solnce.

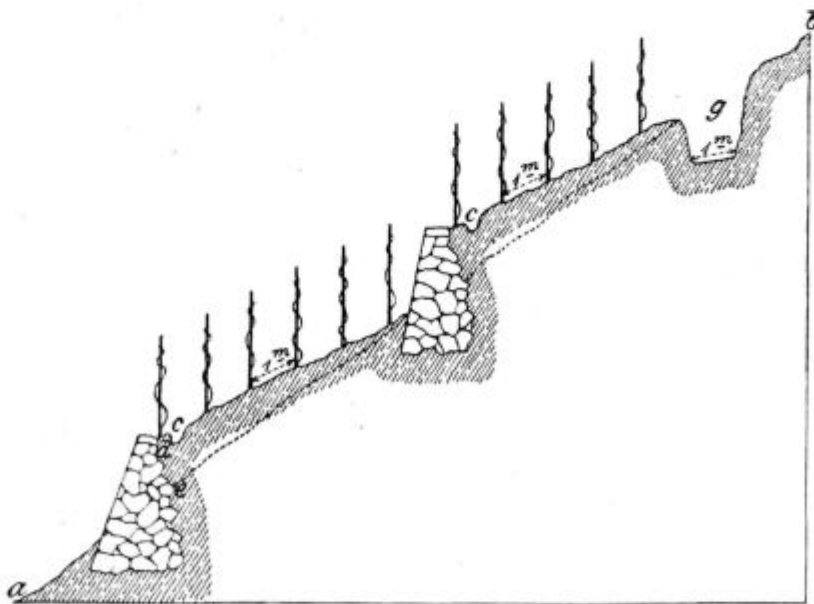
Da se vinograd res zravnava, kakor je treba, napravi

naj se podzidje, predno se parcela globoko prekoplje (zrigola), ne pa tedaj, ko je že prekopana, kakor se to sedaj napačno dela po Dolenjskem. Ako se podzidava, ko je parcela že zrigolana, se zemlja sicer čez nekaj let nekoliko zravnava s tem, da zleze od gornjega podzidja ter zasuje prazni del za spodnjim; stem pa, da leze nizdolu gornja zemlja, ki bi morala ostati na svojem mestu, postaja gornji del vedno plitvejši, t. j. površje se bliža celini (neprekopani zemlji).

Če je bil vinograd zrahljan enakomerno

na 80—100 cm globoko, bo čez leta na gornji strani komaj 40—50 cm globok, za podzidjem pa do 1.50 metra. To se pa ne bo pripetilo, ali pa v neznamni meri, ako se podzidava sproti, ko se prekopava.

Visokost posameznih podzidij je različna. Čez 2 m

Podoba 7.

visoka — od temelja računjeno — naj se ne napravljajo, ker to precej stane in, če niso dobro zidana, se rada porušijo; manj kot 1 m — merjeno od temelja — pa naj se tudi ne delajo, kajti, potem bi morali narediti preveč podzidij, ako bi hoteli doseči svoj namen. Prava visokost bo torej med 1—2 m.

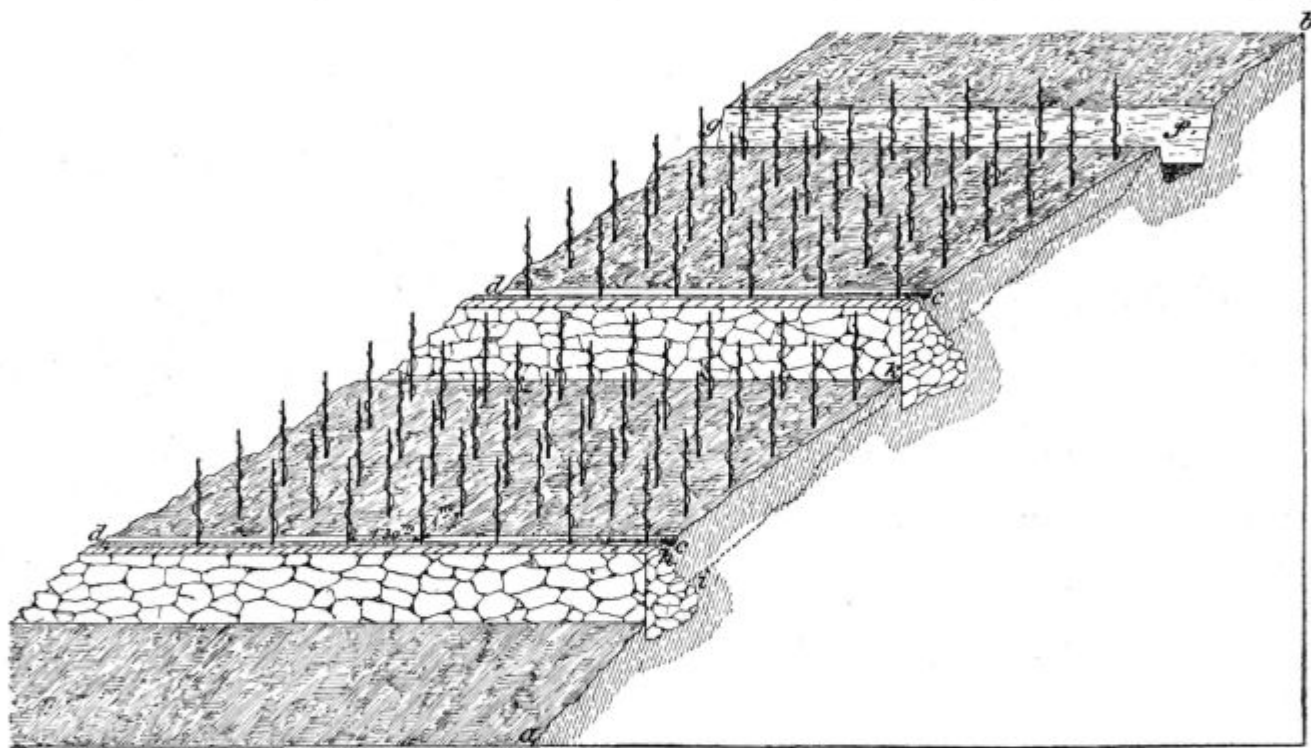
Za koliko se mora zravnati strma lega, razvidno je iz podobe 6. in 7. Črta *a b* kaže prvotno lego, torej pred rigolanjem, črta *h k* na pod. 6. pa lego po rigolanju in napravi podzidja. Prvotna lega je zravnana za trikot *h i k* (pod. 6.)

Prvega podzidja na podnožju navadno ni lahko napraviti, ker še ni kamenja. Če je pa kamenje tudi za to podzidje, se izkoplje počez, kakor je široka parcela, 1 m širok in 30—40 cm globok jarek, kar se ravna po trdnosti celine, ter se prične z zidanjem. Temelj mora biti 0.6—1 m širok. To se ravna po visokosti zida. Čim višji

30—50 cm globoko, ter se podzidje zopet napravi tako visoko, kakor je treba. Za to podzidje se potrebno kamenje dobi pri prejšnjem rigolanju. Koliko podzidij naj se napravi v enem vinogradu, je odvisno od lege dotičnega vinograda; čim bolj strma je lega, tem več podzidij je treba. Podzidje od podzidja je lahko oddaljeno 6—20 m in še več.

Po dokončanem rigolanju se zemlja med podzidji poravnava; pri pravilnem rigolanju se to vrši sproti, posebno, če so delavci izvežbani. Potem se vinograd iztakne in nasadi s cepljenkami ali z ameriški korenjaki. Da za zadnjo vrsto pred drugim zidom ne ostane kaj praznega prostora, stori vinogradnik dobro, ako že poprej odmeri oddaljenost vrst, predno napravi drugo podzidje.

Kakih 40 cm za podzidjem, se napravi počez majhen jarek (pod. 6. *c d* in pod. 7. *c*), v katerem se lovi nizdolu znešena zemlja, ob enem pa se po njem odtaka preobilna

Podoba 6.

bo zid, tem širji mora biti temelj. Za temelj se vzame največje kamenje. Čim bolj pa gre zid proti vrhu, tem ožji se dela, tako, da je na vrhu komaj 40 cm širok.

Lice, t. j. sprednja stran podzidja se zida nekoliko napošev, ker je tako močnejše. Tudi je treba pri zidanju paziti, da se kamenje dobro veže. Glavna stvar je, da so podzidja v vinogradih trdna, ne pa, da so lepa. Malta se tu ne rabi, temveč se zida suho, da voda lažje odteka skozi špranje. Zemlja iz prvega jarka se raztrosi po parceli navzgor in se podkoplje pri nadaljnjem prekopavanju.

Ko je narejeno prvo podzidje, začne se rigolati. Koj za podzidjem naj se ne rigola tako globoko, kakor bolj proti vrhu, ker zid manj trpi, ako se koj za njim zemlja ne prerahlja globoko. Po dokončanem delu mora biti zadnja stran zida popolnoma zasuta, kakor to kažeza podobi 6. (*i h*) in 7. (*e a*).

Ko se je zemlja tako daleč prekopala od prvega zida, da postaja prestrmo in zopet kaže napraviti podzidje, postavi se temelj v zadnji izkopani jarek (pod. 6. *f g* in pod. 7. *g*), kateri se pa izkoplje, kakor prvi, le

voda. Ko je ta jarek poln, se zemlja zopet znese na prazna mesta.

Če so posamezni zidovi dolgi, se na sredi napravijo stopnice.

F. Gombač,
pot. učitelj za vinarstvo.

Zakon o oddaji živinske soli po znižani ceni.

§ 1. Živinska sol naj se iz državnih skladišč pod pogoji, ki se izdajo z ukazom, oddaja po ceni 5 gld. (petih goldinarjev) za meterski stot v svobodno spečavanje po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, izvzemši Dalmacijo.

§ 2. Veljavni dohodarstveni predpisi o kuhinjski soli se uporabljajo tudi za živinsko sol, in njih prestopki se morajo tudi kaznovati po dohodarstvenem kazenskem zakonu, če se storé z zlorabno porabo živinske soli.

Kdor rabi ali da rabiti živinsko sol v druge namene, kakor za krmljenje živine, zakrivi težek dohodarstven prestop, kateri se kaznuje po določilu § 320. a doh. kaz. zak.

§ 3. Prodajalci živinske soli se postavljajo v pri-gled dohodarstvenih oblastev ter so potemtakem dolžni, pisati knjige o prejeti in izpečani živinski soli.

Kdor ne pazi na določbe, veljavne o tem, se kaznuje po § 389. in nasl. doh. kaz. zak.

§ 4. Ta zakon stopi v moč s 1. dnevom meseca januarja 1897. l.

Z istim dnevom se razveljavljata zakona s 30. dne marnja in 14. dne decembra 1893. l., drž. zak. št. 65. in 175.

§ 5. Ta zakon je naročeno izvršiti Mojemu finanč-nemu ministru.

O pitanju prasičev z zrnjem.

Mnogi poskusi v različnih časih so dokazali, da se pri pitalnih svinjah rabi za 100 funtov žive teže: 625 funtov ječmena, 565 funtov ovsa, 854 funtov rženih otrobov, 470 funtov graha. Sicer pa pitanje s samim zrnjem ni nikdar tako dobro, kakor če se zrnje poklada primerno zmešano z drugo klajo, v prvi vrsti s krom-pirjem in z mlekom. Samo zrnje svinje ne izkoristijo čisto in ga tudi ne uživajo rade dlje časa. Zmesi zrnja, krompirja in mleka so imele kot pitalna klaja ta le uspeh, in sicer pri angleških svinjah, ki so bile v za-četku pitanja 4—5 mesecev stare: 100 funtov žive teže se je povprečno dobilo iz:

	funt.	funt.	funt.
ovsa	282,	krompirja	310,
graha	216,	"	295,
ječmena	474,	"	283,
rženih	259,	"	487,
otrobov		"	
			325

Brez mleka, torej z vodo, se je naredilo 100 funtov žive teže iz:

ovsa	486 funtov in krompirja	564 funtov,
graha	402 " " "	510 "
ječmena	474 " " "	436 "
otrobov	531 " " "	710 "

Pri ječmenu, krompirju in mleku (sesedenem mleku, kislem mleku) je veljal 1 stot, pridobljen v 42 dneh, 15 gold. Pri ječmenu in krompirju je veljal 1 stot, pridobljen v 90 dneh, 22½ gld. Pri ječmenu in mleku velja 1 stot v 48 dneh 18¼ gld. Pri ječmenu in vodi velja 1 stot v 61 dneh 18 gld. Zli se, da je ječmen najboljši žito za pitanje svinj. Mnogi poskusi so namreč pokazali, da pri pokladanju ječmena bolj kakor pri vsakem drugem zrnju ves čas pitanja svinje vedno raje žrejo. Živa teža se pri pitanju z ječmenom tudi najbolj enakomerno množi. Razven tega daje pitanje z ječmenom najboljše meso in najboljše mast.

Rost-Haddrup.

Organizacija kmetijskega stanu.

(Naša družba in kmetijske zadruge.)

III.

V zadnjem spisu pod tem naslovom smo pisali o prisilnih zadrukah, kakor jih misli pri nas uvesti vlada. Razven teh zadrug imamo še druge kmetijske zadruge, in sicer take, ki se pečajo z združnim nakupom gospo-darskih potrebščin, dalje take, ki združno prodajajo go-

spodarske pridelke in izdelke, potem take, ki kupujejo in prodajajo združno, in slednjič posebne zadruge, ki se pečajo le z enim gospodarskim pridelkom ali izdelkom, na pr. mlekarske, vinarske, sadjarske in dr. zadruge. Na kreditne (denarne) zadruge in konsumna društva se v teh spisih ne bomo ozirali.

Najvažneje je, da kmetovalec dobro prodaja svoje pridelke in ceno kupuje svoje potrebščine. Iz tega raz-loga so nastale kupovalne ali pa prodajalne zadruge, kakor jih imajo mnogo po Nemškem in nekoliko tudi v Avstriji; za kupovalne in prodajalne zadruge ob enem pa ne vemo, dasi smo v teh zadevah dobro poučeni. Res se nabajajo Raifeisnove posojilnice, ki se od slučaja do slučaja, kadar kaže, spuste v kako kupčijo, bodisi v na-kup ali v prodaj blaga na račun svojih udov; redno pa tega ne delajo, kar je naravno.

V nastopnih vrstah se hočemo baviti z združnim kupovanjem ter reč presojati na podlogi dosedanjih iz-kušenj pri organizaciji kupovalnih zadrug. Najprvo bodi povedano, da nočemo razodevati svojih osebnih mislij, temveč navesti le tisto, kar se da posneti iz uradnih po-ročil o takih zadrukah. Da nočemo razodevati svojih mislij, prihaja od tod, ker nočemo, da bi se nam očital kak poseben namen, dasi tudi smemo prav ponižno prisvajati si nekaj znanja o teh rečeh, kajti na potovanju po Nemškem, po Švici in po Francoskem nismo v nemar puščali proučevanja gospodarske organizacije, in zlasti po večtedenskem bivanju na Bavarskem zadnji dve leti po-znamo to organizacijo v tej deželi prav dobro, kar je menda posebno merodajno, kajti tolikokrat se nam pove, kakšen eldorado je Bavarska za združno življenje kme-tovalcev. Imamo pa tudi praktične izkušnje s snovanjem zadrug in tudi literatura zadrug nam je precej znana.

Poglejmo najprvo, ktere vrste blaga kaže ku-povati zadrugam. Sledimo razpravi o tej zadevi, katero je priobčil C. Stanka v Benu, ki je šel proučevati gospo-darske zadruge po Nemškem, in sicer po naročilu našega kmetijskega ministerstva. Stanka piše: Nemške zadruge se glede tega omejujejo z majhnimi izjemami le na prave kmetijske potrebščine: umetna gnojila, krmila, semena, stroje; v drugi vrsti na verige, vrvi, kose, koce in enake reči, tja in sem tudi na oglje. Merodajna je skušnja, da se trajno sponuša združno nakupovanje le pri takem blagu, ktereга kakovost se ne spozna kar iz vnanosti in je zato lahko kupec goljufan pri naročilu majhnih množin, in dalje pri takem blagu, ktereга nakup in oddaja se dá izvršiti v najpriprostejši obliki. Špecerijsko in drugo kramarsko blago mora biti iz teh vzrokov izklju-čeno, ker to blago more vsakdo sam kupiti pri trgovcu povsod, kjer so normalne razmere (in take so na Kranj-skem. Uredn.), vsak se more sam varovati pred osle-parjenjem, in ker združne naprave ne zadoščajo za oddajo tega blaga v množinah, kakor se v gospodarstvu sproti kupujejo.

Na Češkem tega niso upoštevali; tam so osnovali društva, ki so iz vsega početka sprejela v svoje za-loge tudi špecerijsko in kramarsko blago ter so mo-rala imeti skladišča in prodajalnice ter kupčijsko osobje. Skoraj v vseh slučajih so ta društva zaradi te organiza-cijske hibe prišla na nič, in celo v Kadenu, kjer je bilo vodstvo zadruge izredno vrlo, ni bilo mogoče kupčijo vo-diti tako, kakor bi bilo potrebno za daljnji obstanek za-druge. Kakor hitro se izkadi prva vnema za taka društva, zlasti ko se blago ne daje več na upanje, pa združniki ne hodijo več v svojo prodajalnico, temveč gredo zopet k tekmujočemu trgovcu, ki presneto dobro vé, kako se pri-

vabijo kupci, in takrat je zastoj trud združnih voditeljev, vzbuditi v srcih združnikov zmisel za združne prednosti.

Če vse to prenesemo na Kranjske razmere, smemo reči, da so pri nas za združno kupovanje v prvi vrsti sposobne naslednje gospodarske potrebe: Umetna gnojila, krmila, semena, modra galica in kmetijski stroji; morda še kaj drugega. No, ali teh reči ne priskrbuje naša kmetijska družba, in sicer na tako ugoden način, kakor nobena zadruga tega ne more storiti? Da, to more izpredvideti vsak; kdor pa noče, tistemu niso merodajni stvarni razlogi, marveč drugi. Kar pa se tiče združne prodaje kramarskega blaga, je pri nas na Kranjskem še odločno bolj opasno, kakor na Češkem, kajti pri nas so razmere silno malenkostne; pri nas ni češkega bogastva in inteligencije, še manj pa združnega zmisla, in kar je glavna reč, pri nas ne dostaja za vodstvo takih združnih sposobnih sil, kajti izkušen trgovec ne pade iz nebes, za vodstvo take zadruge je pa treba znati več, kakor hruške peči. Zadrugo osnovati je otročje lahko, a voditi jo več let in ji pomagati čez zadrege, je pa vse kaj drugega.

Kakor je važno vprašanje glede vrst blaga, katere naj zadruga kupuje, tako važno je tudi vdrašanje, ali naj ima zadruga svoje skladišče?

„Na to vprašanje odgovarja gori omenjeni C. Stanka tako le: Zastopniki nemških gospodarskih združ so proti združnim skladiščem, in celo tisti, ki vodijo zadruge, ki imajo skladišča, se izrekajo kaj rezervirano o njih splošni potrebi. Glede gospodarskih združ je vzgledna Hesenska dežela (ne pa Bavarska. Uredn.). Tam imajo 124 kupovalnih združ, in od teh jih ima le 52 zaloge, kar pa pomeni le začasno hranjenje blaga, katero je ostalo pri skupni naročitvi in tej sledeči oddaji. Lastna skladišča ali celo prodajalnice se pa nahajajo le izjemno. Na podlogi nemških izkušenj priporoča Stanka: Želeti je po možnosti priproste organizacije združ, in sicer tem potom, da se naročeno blago koj ob prihodu razdeli uže na kolodvoru; to je pa le mogoče ob pravočasni in zagotovljeni naročitvi od strani združnikov, česar vsaj v pričetku ni pričakovati; zato mora zadruga ono množino blaga, katero meni, da bo oddala, kupiti na svojo odgovornost ter skrbeti za hranjenje neodane množine. Stalno skladišče in redna zaloge pa se ne priporoča, kakor se je v tem zmislu tudi omejiti na nakup le najvažnejših kmetijskih potrebščin.

Tretja zadeva, ki se mora pri združah upoštevati, je kredit, ki se dovoljuje, oziroma se mora dovoliti združnikom na oddano blago. To je prag, ob katerega se je izpodteknilo uže neštevilno združ. Zadruge delajo s kapitalom, katerega vplačajo združniki na svoje deleže; a ti deleži niso veliki in, ker zadruga more delati le z zadostnim denarjem, mora prodajati le proti gotovi plači, ali mora razpečati veliko deležev ali pa jih povišati. Eno kakor drugo je težko, najtežavneje pa je omejiti združnikom kredit, ker ji drugače vsi uidejo in je s tem zadruga konec. Ne bomo se spuščali v podrobnosti te kočljive reči, a tistim, ki se bavijo s snovanjem združ, prijavljamo nekaj števil, ki kažejo, koliko nemške zadruge upajo svojim združnikom. Številke so odstotki od letnega prometa, torej ne od glavnice, katero reprezentujejo popolnoma ali deloma uplačani deleži.

Kupovalne zadruge

v vzhodni Pruski so imele l. 1892. 108.603 marke prometa in od tega tirjatev za 33,7 %,

na Pomoranskem so imele l. 1892. 493.660 mark prometa in od tega tirjatev za 46,2 % (torej skoraj polovico!),

na Nasavskem so imele l. 1892. 56.061 mark prometa in od tega tirjatev za 13,9 %,

na Hesenskem so imele l. 1892. 573.517 mark prometa in tirjatev 26,7 %.

Te številke so povprečne od nakupovalnih združ cele provincije ali dežele, posamezne zadruge pa so imele še večje tirjatev, in sicer od 70 do 120 % vsega letnega prometa. Pač ni majhna umetnost zadruge vzdržati pri takih razmerah; kredit se pa vendar mora dovoljevati.

Pri tej priliki hočemo navesti še nekaj domačih števil. Naša dežela je majhna in revna, in vendar naša družba, ki reprezentuje nakupovalno zadrugo v deželi, izkazuje na leto nad 100.000 gld. (200.000 mark) prometa, torej relativno več kakor bogate nemške dežele s primerno razvito kmetijsko organizacijo. Nismo torej zadnji, in če smo to dosegli brez hrupa in brez vseh postranskih namenov, je to dokaz, da je naša družba vedno imela v očeh gmotni napredek naše dežele in da je pravilno vršila svojo nalogo.

Na Nemškem je še malo prodajalnih združ, ker jih je silno težko voditi, in resnično je, če se smatra organizacija kupovalnih združ kot nekaka pripravnica za prodajalne. V mnogih slučajih so nemške kupovalne zadruge tja in sem poskusile tudi s prodajo kmetijskih pridelkov, na pr. na Bavarskem. To je pa tudi le na Bavarskem mogoče, kjer se tamošnja vojaška uprava izredno strogo drži načela, kupovati neposredno od kmetovalcev. Drugače se je pa po Nemškem do sedaj izkazalo redno in vrejeno združno prodajanje kmetijskih pridelkov in izdelkov kot trajno neizvršljivo. To naj si zapomnijo tisti, ki nam nemške združne razmere stavijo za vzgled. Trgovinski pogoji in tehniške naprave za združno prodajo so vse druge in težavnejše kakor za združno nakupovanje. Uspešno delovanje kupovalne zadruge je sicer dobro pripravljanje za prodajalno zadrugo, a še vedno nikako jamstvo za njen uspeh. Izredno vrla in trgovinsko naobražena oseba kot vodja prodajalne zadruge je prvi pogoj uspeha. O prodajalnih združah prihodnjič!

Olajšave pri davkih, če je vinograd okužen od trtne uši, pa se vsled uničenja spremeni v njivo ali kaj drugega, ali se zasaadi na novo.

(Dalje.)

II.

Kadar se izpremeni način obdelovanja.

Kadar kak posestnik v vinogradu, okuženem po trtni uši, ali radovoljno ali pa vsled ukaza oblastnih poseka trte in ga trajno ali za nekaj časa določi za drugo obdelovanje, določi se zemljiški davek po tisti obdelovalni vrsti, ki se najprej vpelje na dotičnem zemljišču, z ozirom na dobroto in na druge razmere, ki vplivajo na prirodni donos. (§ 8. zak. s 27. dne junija 1885. l., št. 3. drž. zak. za l. 1886.)

Ko se delajo take prošnje za premembo obdačenja radi izpremembe obdelovanja, je treba postopati precej natančno, ker drugače posestnik lahko trpi škodo, ako se ne drži strogo predpisov.

Posestnik vinograda, ki hoče trajno ali pa začasno opustiti trte in drugače obdelovati vinograd, se mora natančno ravnati po naslednjih določbah:

Ako hoče kak posestnik na drug način obdelovati vinograd, mora v 4 tednih potem, ko je vpeljal izpremembo, to pismeno ali ustno naznaniti davkarji, ali pa še bolje cesarskemu zemljemercu.

Temu naznanilo je treba priložiti potrdilo županstva, da se je okuženje parcele uradno dokazalo.

Ako kdo zamudi to dobo 4 tednov, jemlje se ozir na izpremembo obdelovanja še le v letu po naznanilu, tako da mora posestnik vinograda plačati dosedanji, navadno višji davek od vinograda, čeprav je parcela obsejana n. pr. z deteljo ali s turščico in ni več zasajena s trtami.

Samo za pojasnilo dostavljamo, da gre zemljemerec vsled naznanila o izpremembi obdelovanja na lice mesta in se prepriča, ali je res, kar je navedeno v prošnji. K temu pregledovanju se pozove tudi občinski predstojnik, posestnik parcele in dva zaupna moža, ki se razumita v takih stvareh. Ako posestnik ne pride zraven, se obravnava vender le vrši.

Zemljemerec stvar pregleda in potem predlaga, da se zemljišče uvrsti v eno ali drugo obdelovalno vrsto in bonitetni razred in to utemelji ter potem vsa pisma predloži finančni deželni oblasti. Tam pregledajo stvar še enkrat in jo potem predlože finančnemu ministerstvu, katero končno odloči.

Ako se na kaki parceli, kjer je bil prej vinograd, nekoliko časa seje na pr. turščica ali pa detelja, potem pa se zopet zasadé trte, se mora zopet naznaniti, da so se nasadile trte, in potem se zopet plačuje davek od vinograda, kakor poprej.

Naznanilo se naredi tako le:

(Brez koleka).

(Naznani se tudi lahko ustno).

Slavni urad za razvidnost zemljarskega katastra!

Ker se je pokazala trtna uš, kakor se razvidi iz potrdila občinskega predstojnika pod /., sem bil prisiljen opustiti trtoreje na svoji zemljiški parceli št. . . . in porabiti to parcelo kot njivo (senožet, pašnik).

Ta izprememba se je zgodila s koncem (na pr. oktobra).

Na podlogi § 8. zak. s 27. dne junija 1885. l., št. 3. drž. zak., ex 1886., prosim, naj se potrebno ukrene, da se uvrsti ta parcela v primerni bonitetni razred novega obdelovanja in se na to izpremembo jemlje ozir pri razdelitvi zemljiškega davka.

Kraj, dan . . .

I. I.
posestnik h. št. . . .

Potrdilo,

s katerim podpisani občinski predstojnik potrjuje, da se je na parceli št. . . . I. I., ki stanuje v . . . h. št. . . . konstatovala trtna uš in da se je vsled okuženja po trtni uši ta parcela resnično izpremenila v njivo (senožet, pašnik).

Kraj, dan . . .

I. I.
(Pečat) občinski predstojnik.

III.

Kadar se obnovijo uničeni vinogradi.

Ako se je kak vinograd posekal in posestnik parcelo zopet nasadi s požlahtnjenimi trtami, mu po zakonu s 15. dne junija 1890. l., št. 143. drž. zak., ni treba 10 let plačevati zemljiškega davka. Ta doba 10 let prične s tistim letom, ki pride za letom, v katerem se je končalo obnovenje vinograda.

To prostost zemljiškega davka uživajo taki vinogradi, ki so se uničili radi okuženja vsled trtne uši ali pa, ki niso oddaljeni od kake okužene parcele več ko

25 kilometrov. V poslednjem slučaju ni treba, da so že okuženi od trtne uši, ampak posestniku se dovoli prostost zemljiškega davka za slučaj, ko bi hotel posekati vinograd, ker se je bati, da bi vanj zalezla trtna uš.

10letna prostost davka se dovoli ne glede na velikost parcele, ki se poseka in na novo zasadi s trtami. Tu ne gre za vse posestvo vinogradnikovo, ampak za površje posameznih okuženih parcel.

Če je taka parcela še tako majhna, ako ima površja tudi manj kakor $\frac{1}{4}$ hektarja (695 štirjaških sežnjev), da je le vpisana v katastru kot samostojna parcela, ima posestnik pravico do 10letne oprostive zemljiškega davka, ako je celo parcelo posekal in potem na novo zasadil.

Drugače stoji stvar, če se je posekal le en del večje parcele. V tem slučaju ima posestnik pravico do 10letnega oproščenja davkov samo tedaj, ako na novo zasadi vsaj $\frac{1}{4}$ hektarja (695 štirj. sežnjev) velike parcele.

Ako na pr. vinograd meri 300 štirj. sežnjev in je v katastru zaznamovan kot samostojna parcela, in se poseka ter potem na novo zasadi, tedaj sme posestnik zahtevati 10letno oproščenje zemljiškega davka.

Ako pa meri kakšna parcela (ne celo posestvo vinogradnika) na pr. 1 oral, tedaj sme zahtevati 10letno oproščenje zemljiškega davka le tedaj, ako od tega oralasadi hkrati vsaj 695 štirj. sežnjev. Ako bi na novo nasadil s trtami na pr. samo 300 sežnjev tistega oralas, bi ne mogel zahtevati 10letnega oproščenja zemljiškega davka.

Ta pristavek je radi tega potreben, ker se zakon s 15. dne junija 1890. l. ni prav tolmačil po naredbi finančnega ministerstva s 6. dne julija 1890. l., št. 144. drž. zak., in ker oblastnije večkrat niso hotele dovoliti 10letnega oproščenja zemljiškega davka, ako je dotična parcela obsegala manj kakor 695 štirj. sežnjev. To tolmačenje zakona je krivo, in naredba finančnega ministerstva z 28. dne maja 1891. l., št. 67. drž. zak., izrečno pravi, da velja 10letno oproščenje zemljiškega davka za vse samostojne parcele, ako obsegajo tudi pod 695 sežnjev; ako se pa večja parcela nasadi samo deloma, sme dotični posestnik samo tedaj zahtevati 10letno oproščenje zemljiškega davka, ako posamezni nasajeni deli cele večje parcele obsegajo najmanj 695 štirj. sežnjev.

Ako se kak izkopan vinograd zopet nasadi in posestnik hoče zahtevati 10letno oproščenje zemljiškega davka, se mora po naredbi finančnega ministerstva s 6. dne julija 1890. l., št. 144. drž. zak., dovršeno obnovenje vinskega nasada naznaniti davkarji ali pa zemljemerkemu uradniku (cesarskemu zemljemercu). To naznanilo se lahko napravi pismeno ali pa ustno ter je lahko napravi posamezen posestnik vinograda sam za se, ali en posestnik za več drugih ob enem, ali pa, kar je še najbolje, posestniki vinogradov oddajo vsak svoje naznanilo občinskemu predstojniku, in ta jih predloži cesarskemu zemljemercu. (Konec prih.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 31. Najemnik lova v naši občini je sam dal kmetom mazilo za drevje, da se obvaruje pred zajci. Vzlic temu so je zajci objedli; zato vprašam: ali je dolžan najemnik lova povrniti škodo, storjeno po divjačini, in koliko? (J. A. v K.)

Odgovor: Gotovo ste opravičeni zahtevati povračilo, ker ste drevje tako zavarovali, kakor zahteva zakon, saj najemnik lova temu ne bo mogel oporekati, ker Vam je celo sam prikrbel mažo. Koliko povračila zahtevajte, Vam ne moremo svetovati, ker je to zavisno od kakovosti drevja.

Vprašanje 32. V hlevu imam tako silno veliko podgan, da jih ne morem pregnati z nobeno rečjo. Od tam se razširjajo po celi hiši ter mi delajo veliko škodo. Kaj naj storim, da se iznebim vsaj nakaj podgan? (G. H. v L.)

Odgovor: Podgane se uničujejo s pastmi, z mačkami in s strupom; vrhu tega se mora to zatiranje podpirati s pridnim iskanjem rovov, kateri naj se zazidujejo z malto, kateri primešajte zdrobljenega stekla. Pasti lahko vedno rabite, toda z njimi gre počasi, zlasti, če je podgan veliko. Opozorimo Vas, da je past po vsakem lovu treba izprati v vreli vodi, sicer se je podgane ogibljejo. Dobra mačka je skoraj najboljša sredstvo za trajno lov podganja. Če pa hočete vsaj v pričetku hitro uničiti mnogo podgan, priporočamo Vam strup, na pr. mišico, ktero pa dobite v lekarni le z licenco, ktero Vam da okrajno glavarstvo. S trupom ravnajte tako le: Nastavite podganam na več mestih v steklenicah jed, ki jo rade žro, na pr. mlečni močnik ali mlečno kašo. Jed potrosite s sladkorjem. Podgane so kaj prebrisane živali in le počasi pridejo k ne navadni skledi. To jed jim dajajte teden dni ali tudi dlje, t. j. toliko časa, da do dobrega spoznate, da so se podgane privadile podlagane jim jedi. Še le, ko to spoznate, priženite prav po malem primešavati v jed strupa, da jih tuj okus in duh zopet ne oplaši. Strupa se dene vsak dan nekoliko več med jed. Podgane prihajajo redno nad navajeno krmo in se gotovo vse ostrupe. Slabi uspehi pri zastrupovanju prihajajo le od tod, ker navadno nihče ne ravna tako, kakor smo tukaj popisali. — Samo ob sebi je umevno, da je treba paziti, da ne pridejo k strupu domače živali ali celo otroci.

Vprašanje 33. Ali je res, da zgubijo krave po krm-ljenju ovsene slame mleko? (A. D. v B.)

Odgovor: To je basen, ki se pri Vas širi od ust do ust, na kateri pa ni prav nič resnice. Ovsena slama je naj-boljša izmed vseh za pokladanje.

Vprašanje 34. Ali raste na močvirnatih tleh detelja in ktere vrste? (A. D. v B.)

Odgovor: Na močvirnatih tleh uspevate bela in švedska detelja, in tudi ti dve vrsti le tedaj, če je dotični prostor vsaj nekaj mesecev primerno suh.

Vprašanje 35. Namazal sem drevje, nekoliko naglodano od zajcev, z ribjo mastjo, vsled česar se ga niso več dotak-nili. Pravijo pa, da ribja mast škoduje drevju. Ali je to res? (A. D. v B.)

Odgovor: Da ribja mast odganja zajce, je resnično, ker sta jim zoperna okus in duh; na drugi strani je pa zopet resnično, da nobena mast ni drevju koristna, če zaide globoko pod kožo, ker ovira kroženje vodenega soka, kajti voda in mast se ne družita. Dokler se drevje le površno maže, da mast ne more globoko prodreti v kožo, nič ne škoduje.

Vprašanje 36. Pri raztelesenju prasiča, ki se ni hotel debeliti, sem našel vela in deloma gnila pluća in v njih tanke niti, podobne majhnim glistam, ki so se pregibale. V tankih črevih sem našel večje gliste, špičaste na obeh koncih, čez sredo pa bolj debele. Od česa prihaja glistavost pri prasičih in kako jo je treba zdraviti? (J. J. v S.)

Odgovor: Če so bile v prasičevih plućih gliste, so to palisadni črvi (strongylus paradoxus Mehlis). Škoda, ki jo naredijo te gliste, ni sicer velika, toda mrčes se more v sapniku tako nakopičiti, da žival zaduše. Palisadni črvi pridejo v žival s pitno vodo. Če so živali tako črvice (kar je pa silno težko spoznati), spravijo se v kak zaprt prostor, kjer se sežgo reči, ki gajo veliko dima in smradu, na pr. brinjev les, po katerem se polije katran ali potrese razrezano usnje. Dim, katerega prasiči vsopajo, umori ali omami gliste, in živali jih izbruhajo. Seveda prasiči ne smejo biti predolgo v takem dimu in se morajo potem hitro prepeljati na svež zrak. — Gliste v tankih prasičjih črevih so pa zopet druge vrste, in sicer so to veliki

praskači (echinorhynchus gigas Goeze), ki so najnevarnejši prasičji zajedalci. Praskačeva jajca gredo z blatom od prasiča, in če jih poje kak ogerc, se pa v njem razvijejo do majhnih glist, a nikdar ne popolnoma. Te gliste morejo zopet priti v prasiča in se še le tam popolnoma razvijejo za nadaljno raz-plojevanje. Kjer se ta bolezen pokaže, tam je treba paziti, da prasiči ne rijejo po zemlji in ne jedo ogercev.

Vprašanje 37. Imam jorkširske prasičke, 7 tednov stare, katerih se je prišla neka srbečina. Peremo in sna-žimo jih, pa vse zaman. Kaj je temu vzrok in kako naj jih zdravimo? (A. S. v G. S.)

Odgovor: To je bolezen, ki se imenuje izpuščaj pra-sičkov, ker se pokazuje le pri sesajočih ali pa ravnokar od-stavljenih prasičkih. Vzrok je premočno krmljenje ali pa po-kladanje pretečne krme doječi svinji ali prasičkom samim. Prasički zlasti radi dobe to bolezen tedaj, če se svinja krmi s fižolom, graham, bobom ali sploh s sočivjem. Zdravljenje obstoji v tem, da se krma premeni in se daje doječi svinji na dan po 30 do 60 gramov Glauberjeve soli, odstavljenim prasičkom pa po 8 do 15 gramov. Koža se izpira z mlačno milnico (žajfanco) in krmežljave oči se vsak dan spirajo z mlačnim mlekom.

Vprašanje 38. Imam uže precej staro hrusevo drevo, lepe rasti, ki vedno močno cvete, pa vendar ne rodi. Kaj je temu vzrok? Ali je kaj pomoči, da drevo postane rodno? (K. J. v T.)

Odgovor: Drevo, ki je vsajeno v prav rodovitni, zlasti z dušikom močno gnojni zemlji, raste lepo, „žene v les“ ter malo ali nič ne cvete ter prav nič ne rodi. Tako drevo smemo primerjati s človekom, ki ima polno dobro hrane; debeli se, pri tem pa postaja len, ne ljubi se mu delati, in človeštvo nima ničesar od njega. Tudi tako drevo jemlje iz zemlje več hrane, kakor mu je koristno, raste bujno, a les, ki se dela, ni roden. Če bode drevo kdaj prav veliko, izsesalo bode zemljo, ne bode moglo torej nič več toliko hrane iz nje dobivati, potem bode pa rodilo. Ker pa umen sadjar tega ne bode čakal, prikrajšal bode uže poprej drevesu hrano ter ga silil roditi. Kako pa to? Manj plodne zemlje mu ne more dati, pač pa mu lahko odvzame nekaj korenin, s čemer se tudi prikrajša hrana. Izkopljite zatorej okoli drevesa jarek toliko daleč od debla, kolikor daleč segajo veje, in sicer toliko globoko, da se posekajo drevesu vse korenine, ki segajo do jarka. Delo pa zvršite jeseni ali prav zgodaj spomladi. Jarek seveda potem zasujte.

Vprašanje 39. Več občin skupaj bomo gradili ob-činsko pot, ktera pojde tudi skozi gozd ene teh občin. Ta občina pa zahteva cenitev sveta, ki se mora odstopiti za pot, po treh zvedencih. Ali morajo biti ti zvedenci kakšni višji gozdni uradniki? (J. S. v V.)

Odgovor: Ako odstopi dotična občina svoj gozdni svet radovoljno za občinsko pot, potem lahko v sporazumljenju med seboj izberete cenilce, ktere in kakersne hočete. Ako se pa vzame potrebni svet za občinsko pot potem razlastitve, potem pa to izviši sodišče, ktero določi tudi cenilce.

Vprašanje 40. Ali ima občinski odbor pravico, cerkov-nikovo plačo naložiti na občinske doklade? (J. J. v V.)

Odgovor: Da, in sicer na podstavi državnega zakona s 7. dne maja leta 1874., zadevajočega pokritje troškov za cerkvene potrebščine.

Vprašanje 41. Ker so se to leto vinske trte močno posušile, žele nekteri saditi trto „izabelo“. Ali je ta trta za ilovnat svet, kje se dobe okoreninjene trte in po kakšni ceni? (J. M. v P.)

Odgovor: Pri Vas morate biti v vinstvu še zelo zadaj, da vprašujete še po „izabeli“.

Vprašanje 42. Imam dvajset goved v hlevu, toda nekaj let sem imam silno nesrečo. **Teleta zbolé na popku precej po porodu**, in sicer jim popek oteče, potem se segnoji, in zato sem prisiljen vsako tako tele dati mesarju. Kaj je temu vzrok? (T. G. v Z)

Odgovor: To prihaja od tod, ker se pri porodu ne ravna pravilno s popkom. Pri porodu je treba paziti, da se popkov trak ne vleče, ampak da se varno odtrga, pa ne preblizu trebuha, potem se podveže in namaže s kako rečjo, ki prepreči snetjavost. Priporočamo Vam iti k okrajnemu živinozdravniku, da Vam da sredstvo, s katerim mažete popek novorojenču. To imejte vedno v hiši pripravljeno, in če se boste ravnali po živinozdravnikovih navodilih, zdrava bodo Vaša teleta.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Ant. vitez Laschan pl. Moorland**, vitez reda železne krone in Fran-Josipovega reda, časten meščan ljubljanski, vladni svetnik v p. ter ud naše družbe od l. 1878., je umrl 22. dne t. m. 86 let star v Ljubljani. Naj počiva v miru!

* **Samostalni konjerejski odsek** naše družbe je imel 23. dne t. m. občni zbor, na katerem so se rešile vse točke, ki so predpisane po pravilih. Mesto umrlega odbornika, gosp. Jos. Fr. Seuniga, je bil v odbor izvoljen gospod c. kr. okrajni živinozdravnik A. Folakovski.

* **Čebelarско društvo** snujejo v Bohinjski Bistrici. Mi želimo snovateljem veliko sreče k novemu podjetju. Pa tudi z mnogih drugih strani smo dobili dopise, ki pritrujejo čebelarскому spisu v zadnji številki „Kmetovalca“, kateri jih budi k skupnemu delovanju za njih stroko.

* **Kmetijsko kemijsko poskušališče** je sedaj zagotovljeno, ker je deželni zbor kranjski dovolil prispevek k ustanovitvi ter redno letno podporo, kakor je to tudi že storilo vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo. Poskušališče bo združeno z našo družbo, ktera bo prevzela upravo.

* **Naročitev na sadno drevje** naša družba ne sprejema več, ker je vsa zaloga oddana. Naročnikom, ki žele dobiti večje število dreves, se naročitev primerno skrči. — Zaradi obilega dela, kterega ima sedaj osobe v drevesnici, zopet letos izjavljamo, da zamudnih naročitev na cepiče ne izvršujemo, pač jih pa vsakdo dobi brezplačno, kolikor jih hoče, kdor pride osebno ponje, ali pa koga ponje pošlje.

* **Naročnike** na drevje, semena, gnojila i t. d. opozarjamo, da nismo v stanu odgovarjati na reči, ktere so v „Kmetovalcu“ itak objavljene. Dokler stoji v „Kmetovalcu“ da je kakšna reč na prodaj, sprejemamo naročila in ne potrjujemo njih sprejema. Če je med tem časom kaka reč pošla, ne da bi to objavili v listu, potem pa to pač naznamimo naročniku.

* **Rusko laneno seme** je došlo in je morejo naročniki dobiti vsak dan med uradnimi urami. Vnanjim naročnikom se seme dopošlje. Dokler je kaj zaloge, se to seme prodaja po 15 kr. kilogram, ali 3 gld. 15 kr. stari mernik.

* **Semenski krompir**, in sicer vrste onejidovec, zborovec, krakus, križanec iz onejidovca in rumenega rožnika (rumen) ter julij, oddaja kmetijska družba po 3 gld. 50 kr. 100 kg. z vrečami vred. Krompir se oddaja le v celih vrečah po 50 kg. Te vrste krompirja so preizkušene, najboljše za naše kraje ter je ta semenski krompir novo blago od izvirnega semena. Vrsta julij ni sicer posebno rodna, a je zelo zgodnja ter rumenega mesa in izvrstnega okusa. Druge vrste so pa najrodovitnejše, srednje zgodnje ali pa pozne in isto tako dobrega okusa. Ker ima družba le omejeno zalogo semenskega krompirja, postreči more le tistim

naročnikom, ki se pravočasno zglase. Naročilom je pridejati nekoliko are.

* **Žičnate vrtnarske vrvce.** Kdor ima delo pri novi zasaditvi vinogradov in sadnih vrtov, kdor se peča z sajenjem v trtnicah in drevesnicah, ta pozna neprilike z vrtnarskimi vrvicami iz konopnine. V suhem in toplem vremenu se take vrvce raztegnejo, v mokrem pa skrčijo. Znamke postanejo nenatančne in se morajo večkrat preurediti. V suhem vremenu je zatikanje težavno, čeprav se pridno poliva z vodo. Vsem tem nedostatom se odpomore z žičnatimi vrvicami. Že lansko leto so se na štajerski deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru izdelale take vrvce, ktere je poskusilo več strokovnjakov, in so se jim prav povoljno obnesle. Vrvce so spletene iz po 16 žilic pocinkane mehke $\frac{1}{2}$ mm debele žice. Take žičnate vrvce so zelo močne, se ne raztrgajo in ne krčijo v nobenem vremenu in so z ozirom na svojo trpežnost cenejše kakor konopnene. Ravnateljstvo vinarske šole v Mariboru pri skrbi tako žičnato vrvico, 20 m dolgo (zaznamovano kakor kdo želi) z obema koloma in z motovilom vred za 1 gld. 80 kr.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Razglas ribicem.

Ribič, ki bi se rad natančno izučil v ribarstvu sploh ter v izvalitvi zaroda, v odreji mladih ribic in v gojitvi prirodne ribje hrane posebej, se sprejme v trimesečen uk, t. j. od prvega dne meseca aprila pa do zadnjega dne meseca junija t. l., na ribarskem zavodu samostojnega ribarskega odseka c. kr. kmetijske družbe na Studencu pri Ljubljani. Ribiči, ki žele udeležiti se tega uka, naj svojim prošnjam, v kterih izkažejo, da se pečajo z ribarstvom, in navedejo svojo starost, prilože potrdilo županstva ali lastnika, oziroma najemnika ribarskega okraja ter naj jih

do 20. dne meseca marcija 1897. l.

pošljejo glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Ribič, ki bo sprejet v ta pouk, dobi odškodnino za pot, tukaj pa brezplačno stanovanje in hrano ter nekoliko gotovine na roko, v skupni vrednosti 20 gld. na mesec; zato se bo pa moral udeleževati vseh del v ribarskem zavodu na Studencu.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske
v Ljubljani, 25. dne februarja 1897.

Št. 2883.

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v kterih je razširjena plućna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Devín, Bromberg in Düsseldorf v kraljevini Pruski;

2.) iz okrožnih glavarstev Draždane in Lipsko v kraljevini Saksonski;

3.) iz vojvodine Brunšviške.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa c. kr. ministerstva za notranje stvari z 11. dne januarja 1897. l., št. 1160., oziroma vsled tuuradnega razglaša s 13. dne januarja 1897. l. šte. 907.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 10. dne februarja 1897. l., št. 4684., iz l. 1897., daje na znanje z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznuje.

jejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. z l. 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne februarja 1897.

Št. 2885.

Razglas.

Na podstavi zadnjih uradnih izkazov o nalezljivih živinskih boleznih na Ogerskem in Hrvaško-Slavonskem in zadnje čase, kakor je dognano, znesenih kužnih boleznih, ukaže drugače, v zmislu razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z 12. dne februarja 1897. leta, št. 412., ukazuje nastopne zaporne odredbe z veljavnostjo od 20. dne februarja 1897. leta:

A. Proti Ogerski.

Zaradi

1.) plučne kuge je uvažanje goveje živine prepovedano iz komitatov: Orava, Bars, Liptov, Nograd, Nitra, Požun (izvzemši otoka Calokez), Szepes, Trenčin, Turec in Zolyom, potem iz kraljevega svobodnega mesta Požun;

2.) kuge v gobcu in na parkljih je uvažanje prežvekovavcev in prasičev prepovedano

- a) iz komitatov: Bács-Bodrog, Bars, Borsod, Jacs-Nagy-Kun-Szolnok, Mármaros, Nograd, Nitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Požun, Saros, Szilágy, Szolnok-Doboka, Vas in Zemplén;
- b) iz kraljevih svobodnih mest: Kolozsvár in Szabadka;

3.) svinjske kuge je uvažanje prasičev prepovedano

- a) iz komitatov: Abanj, Torna, Arad, Bács-Bodrog, Baranja, Barš, Békés, Bereg, Bihar, Boršod, Fejer, Gömör-Kis-Hont, Hajdu, Jasz-Nagy-Kun-Szolnok, Maros-Torda, Nograd, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun z izvzetim svinjskim pitališčem v Köbanji (Steinbruch), Požun, Sabolc, Satmar, Silagy, Somogy, Szolnok-Doboka, Temeš, Torontal, Veszprem, Zala in Zemplén, potem
- b) iz kraljevih svobodnih mest: Arad, Hod Mező-Vasarhely, Kečemet, Kološvár, Nagyvarad, Szabadka, Novisad in Zombor.

B. Proti Hrvaško-Slavonski.

Zaradi

1.) kuge v gobcu in na parkljih na Hrvaško-Slavonskem je uvažanje prežvekovavcev in prasičev prepovedano iz velikih županij: Belovar-Križevci, Požega, Srem, Virovitica, Varaždin in Zagreb in iz mestnih ozemelj, ki ležijo v teh velikih županijah;

2.) svinjske kuge je uvažanje prasičev prepovedano

- a) iz kraljevih velikih županij: Požega, Srem, Varaždin, Virovitica, Zagreb;
- b) iz ozemelj kraljevih svobodnih mest: Petrinja, Sisek, Kostajnica, Ivanić in Brod.

Določila o uvažanju zaklanih prasičev v nerazkosanem stanju, takó, da se jih drže še ledvice in da je nedotaknjena ledvična mast, v konsumni kraj Ljubljana na Kranjskem ostajajo še nadalje v veljavnosti.

Iz ostalih neokuženih komitatov in mestnih okrajev Ogerske in Hrvaško-Slavonske je uvažanje prežvekovavcev v obče, pitanih prasičev (s 120 kilogrami žive teže) pa samo po železnici in samo v mestno klavnico v Ljubljani dopuščeno tako, da se takoj pokoljejo.

Te nove odredbe stopijo v veljavnost

20. dne februarja 1897. l.

ter se namesto onih, ki so bile ukazane s tuuradnima razglasoma s 16. dne novembra 1896. l., št. 17.597., razglašajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51., odnosno po § 46. splošnega zakona o živinskih kugah in po izvršitvenem ukazu, izdanem k temu zakonu.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 15. dne februarja 1897.

Št. 2965.

Razglas.

Ker se je glesom uradnega naznanila svinjska kuga s prasiči, poslanimi iz Brežic na Štajerskem, zanesla v tri vasi okraja Rudolfovo, zatorej deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepoveduje uvažati ali goniti prasiče iz političnega okraja Brežice na Kranjsko.

Prestopki te prepovedi se kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. leta, št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 16. dne februarja 1897.

Listnica uredništva.

J. P. na Br. Kar naprej vender ne moremo odgovarjati na eno in isto vprašanje, kajti že prevečkrat smo povedali kaj je vzrok, če vino sèrni, in kako se tako vino popravi. Čitajte vender „Kmetovalca“, pa Vam marsičesa ne bo treba vprašati!

J. H. v T. Ali ste morda mislili, da se je kdo našel, ki Vam je denar podaril? Ne, po preteku let, ki so določena v zakonu, se mora denar vrniti, oziroma narediti nova dolžna pisma. Če se da prilika, delati dolgove, poslužujejo se je gotovo vsi lahko-miselniki, in ti so pri Vas v večini. S takimi rečmi se kmetu pač ne pomaga! Sicer pa to nam nič mari; vsakdo je svoje sreče gospodar. Zato ne moremo ustreči Vaši želji in poseči v zadevo, ki nas toliko briga, kolikor lanski sneg.

P. T. v L. na Štajerskem. Na Vaše vprašanje, kakšno domačo obit naj bi pri Vas vpeljali, da bi imeli ljudje po zimi vsaj majhen zaslužek, ni mogoče odgovoriti, ker je treba v to svrhu poznati vse razmere. Sicer je pa težko narediti kaj uspešnega, ker je to silno težavna reč. Skušali so že marsikje vpeljati domačo obit, in sicer z velikimi denarnimi sredstvi, a sponeslo se jim ni. Skusite s katero koli obitjo, če se ljudje tudi navadijo nanjo, glavna ovira bo vedno ostala teškoča, s katero se izdelki spravljajo v denar. Sicer so pa razmere dan danes vse druge, kakor so bile še pred tridesetimi leti; če ni doma dela ali zaslužka, se pa poišče drugje, kajti železnice so naredile svet jako majhen.

A. T. na L. Razne izrastke in bule po životu živine imenujejo gobe, zato ne vemo, kakšno bolezen Vi menite s tem izrazom, in Vam zato ne moremo dati nobenega aveta.

J. S. v J. Mi ne poznamo ne dotične trdke, ne njenega naslova, le toliko vemo, da je Niederwalluf ob Renu v Pruski državi.

A. A. v K. Škodo, katero naredi lisica pri Vaši kuretnini, ni dolžan povrniti najemnik lova — O bradavicah na koži Vašega junca berite v knjigi „Domači živinozdravnik“ na str. 192., 193. in 194.

A. T. v N. Neopravičene paše po svojem travniku se morete ubraniti, če postopate po zakonu v varstvo poljščine. Zakon dobite pri županstvu. Preberite ga, in našli boste, kaj Vam je storiti. — Gipsanje detelje bi tudi pri Vas bilo zelo dobro. Gips dobite pri A. Druškoviču v Ljubljani.

St. T. v R. Krmska rastlina „Lathyrus silvestris melioratus“, t. j. zboljšani gozdni čistnik, ni slaba; za pridelovanje je pa kaj mudna. Kakor do sedaj kažejo skušnje, je ta rastlina veliko bolj koristna za žepne trgovce s semeni, kakor za kmetovalce. Isto je za rastlino „Polygonum“.

J. K. na V. Zakaj se Vaša svinja ne obreji, vzlic temu, da se buče in da je bila pri več mrjascih, tega mi ne moremo vedeti, ker je zato lahko več vzrokov. Pokličite živinozdravnika, da svinjo pregleda; on Vam potem na podlogi vseh okoliščin izreče svoje mnenje ter Vam da svoj nasvet.

J. M. v B. Za take reči se mora plačati mitnina ter ni nobene pomoči, kajti prošnja za dovolitev nepostavne reči se ne more uslišati. — Ker ne poznamo pravnih razmer uživalcev paše, zato ne moremo odgovoriti na to vprašanje. — Dotični stroj je najmanjši in najcenejši.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

"Kmetovalec" izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 4. V Ljubljani, 28. februvarija 1897. Leto XIV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 28. februvarija 1897. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 42.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.50 kr.; konopno seme gld. 10.— kr. do gld. 10.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 28.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 6.25 kr.; rudeči Hrvat gl. 5.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 8.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenegega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 15.50 kr. do gld. 16.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 21.— kr.

Orehi domači: gld. 13.— kr. do gld. 14.— kr.

Ječice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.— kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr. težke od 30 do 40 kg " " 26.— " " 27.— " lahke " " 27.— " " 28.— "

Te cene veljajo za 100 kg " in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.80 kr. do gld. —.90 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 " " "

Kože lisic	po gld.	3.75 do 4.50	za par.
" kun	" "	9— " 10.—	
" dihurjev	" "	2.50 " 3.—	
" vidr	" "	9.— " 10.—	

Kože zajcev po 10 do 12 gld. za 100 komadov.

Tepelika (potoši) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 27. februvarija 1897. Pšenica gld. 8.80 kr., rž gld. 6.70 kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 6.40 kr., ajda gld. 7.— kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.— kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 10.— kr., seno gld. 2.50 kr., slama gld. 2.25 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 27. februvarija 1897. Pšenica gld. 8.07 kr., rž gld. 6.86 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 6.39 kr., turšica gld. 4.16 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Dobro izučen

 mlinar

ob enem tudi žagar, oženjen, se sprejme v dobro stalno službo. Čas nastopa o sv. Jurju. Več pove (27—1)

Tomo Tollazzi v Logatcu.

Vezi iz pat. gume za požlahtnjevanje trt

po profesorju Göthe-ju kakor po dr. Kröczer-ju

razpošilja edino prave, nedosegljive kakovosti

c. in kr. dvorna tovarna za gumo in celulojod

Glavna zaloga: **J. N. Schmeidle** Podružnica: 7/2 Stifftgasse 19. na Dunaji. I. Graben 10.

Brzjavni naslov: „Gummischmeidler.“ (12—4)

 Živinska sol,

po znižani ceni iz c. kr. zaloge za sol v Piranu, v vrečah po 50 kg., postavno sestavljena, in sicer iz 99 $\frac{1}{4}$ % bele, morske soli, $\frac{1}{2}$ % rudečega železnega okisa in $\frac{1}{4}$ % pelinovega praška, se dobi v zalogi jedilne in živinske soli

Miha Kastnerja, (21—3)

trgovca v Ljubljani v „Zvezdi“

koder je tudi največja zaloga špecerijskega, materialnega in kolonijalnega blaga, petroleja, vsakovrstnih olj; glavna zaloga vseh mineralnih voda, dalje vin, likerov itd., sveže blago po najnižjih cenah.

Oddaja ruskega lanenega semena.

Podpisana družba bo oddajala tudi to leto pravo rusko laneno seme in sicer kilogram po 15 kr. ali stari mernik po 3 gld. 15 kr.

Naročniki naj se takoj oglase pri podpisani družbi ter naj prilože aro in naznanijo zadnjo železniško postajo. (7-4)

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevsnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevsnica pripoznana kot ena najboljših in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahtitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja (10-3) za dreverode itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vseh vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. (28-1)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (1-4)

☛ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☛

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopušljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

☛ Znižane cene! ☛

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

(9-1)

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje, itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja posebno v veliki izbi

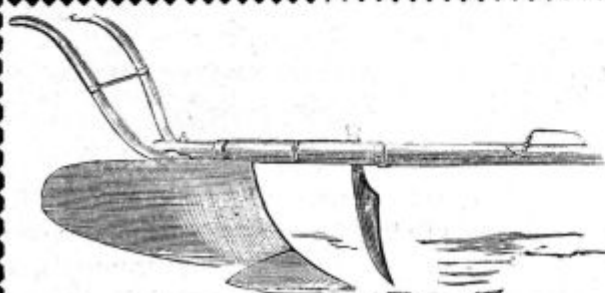
☛ drevesa (pluge) ☛

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

— Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. —

Kovači!

Tu kupujete železo najceneje, pri poštini vagi in prijazni postrežbi.

Poskusite, in se boste prepričali!

☛ **CARBOLINEUM!**

Seme pravega kašelskega zelja,

lastni pridelek iz leta 1896, prodaja 40 gramov za 50 kr. Denar je poslati naprej. Za pristnost in kaljivost se jamči.

Ignacij Mercina, (22-3)

posestnik v Kašlju, pošta Zalog pod Ljubljano.

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja sebosno za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastoj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (5-3)

Blago za obleke.

Peruvijem in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd.

Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukneno blago in ne cene cunje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manchester).

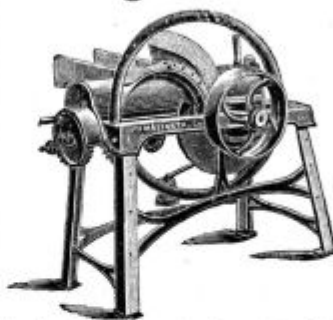
Največa tovarniška zaloga v vrednosti $\frac{1}{3}$ milijona goldinarjev.

♦♦ Pošilja se le po povzetji. ♦♦

Svarilo! Agentje in krošnjari radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.

Najnovejši

stroji za napravo krme,

slamoreznice, stroji za rezanje repe in krompirja, mline za drobljenje in mečkanje žita, parni kotli za napravo živinske krme, štedilne peči z posteklenimi in neposteklenimi kotli za vstaviti, in sicer:

premične in nepremične za kuhanje in parjenje živinske krme, za krompir, ter za vsako drugo gospodarsko porabo doma in na polju; dalje: rebljače za koruzo, žitne čistilnice, trijerje-prebiralnike, ročne stiskalnice za seno in slamo stalne in premakljive, izdeluje in prodaja pod jamstvom kot posebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par na Dunaji, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovana z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj. Zastopniki in prekupci se iščejo. (18-3)

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila boče le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 60 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 58 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

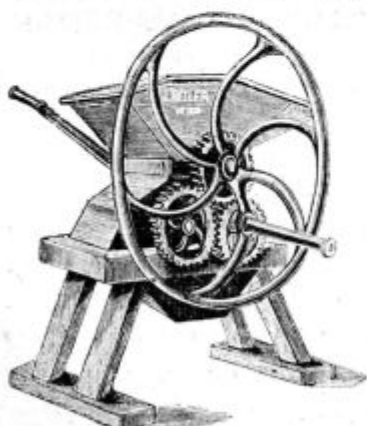
Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijaviti (6-4)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11-2)

IG. HELLER na Dunaju

II, Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Tri lepe kobile, pingavskega plemena, po tri leta stare, prva je visoka 175 cm, druga 172 cm in tretja 163 cm, vse so porabljive za vsako delo, ima naprodaj Jak. Skok, posestnik na Pristavi št. 13, pošta Mengeš. Cena po dogovoru. (10)

Posestvo z vsem gospodarskim poslopjem v najboljšem stanju, z 10 orali zemljišča, ali pa tudi še več, potem 200 centov prav dobrega sena, je naprodaj. Več pove Ant. Zaman, posestnik v Dobrovški Vasi, pošta St. Jarnej, Dolenjsko. (43)

2-300 dvehletnih cepljenih hrušek želi kupiti kmetijska podružnica v Cerkljah na Gorenjskem. Prodajalci naj naznanijo zadnjo ceno pismeno. (44)

Vrbovih sadik, več sto tisoč po 1 gld. 20 kr., pri večjih naročilih ceneje, ima naprodaj Josip Schrimpf v Malem Taboru, pošta Rogatec. (45)

Izvrsten med, pitanec, za čebele, po 55 kr. kilogram, je naprodaj pri Jak Kuraltu v Zabnici, pošta Kranj, Gorenjsko. (46)

20-30 lepih divjih kostanjev ima naprodaj Josip Hren, posestnik v Gradaških ulicah št. 20., v Ljubljani. Cena po dogovoru. (47)

Dva lovška psa, zelo dobro izurjena, sta naprodaj pri Ant. Dežmanu v Lescah, Gorenjsko. Cena nizka. (48)

300 litrov domačega slivovca in 1000 češpljevih dreves ima naprodaj Jož. Samsa, posestnik in trgovec v Stari Sušici, pošta Dol. Košana, Notranjsko. (49)

Bik belanske pasme, jako lep, izvrsten plemenjak, 2 leti star, 104 cm visok, licenciran, je naprodaj pri And. Mejaču, posestniku v Komendi pri Kamniku. (50)

Tri pare „kočin“ in en par dorking-kokoši po 5 gld. par, kakor tudi jajca od imenovanih kokoši po 20 kr. komad ima naprodaj Maks Šribar, posestnik v Beli cerkvi, pošta St. Jarnej na Dolenjskem. (51)

Zanesljive cepiče najboljših bržanskih trt, kakor: refošk, malvazija, glera, perela in drugih po 50 kr. sto ima naprodaj Ivan Sancin, posestnik v Dolini pri Trstu. (52)

Kole za hmelj, prekle za fižol in vinograde (smrekove in hojeve), izvrsten semenski fižol (r.bničan ali bohinje) ima na prodaj oskrbnništvo grajščine Grmača, pošta Šmartin pri Litiji. Cena fižolu 12 gld. za 100 kg; kolom in preklam po kakovosti. Vzorce prvega, dopošljemo na zahtevo franko. (53)

Pastirskega psa, dobrega varuha, kupi Janez Osgwald, posestnik v Lehni, pošta Reifnig-Fressen, Spod. Štajersko. (54)

Jabolčne divjake ima naprodaj Iv. Matko v Bitnjah, pošta Prem, Notranjsko. Cena po dogovoru. (55)

NAZNANILO.

Franc Podgoršek poprej F. Ogoreuc, posestnik drevesnice v Brežicah,

prodaja iz svoje drevesnice vsakovrstna visokodebelna drevesca po 30 kr. komad; 2 do 4letne hruške in jabolka (pritlikavce) od 30 do 50 kr. komad; dveletne divjake presajene 1000 komadov za 14 gld. — Presajene jabolčne podlage za pritlikavce za okuliranje 1000 po 25 gld.; kutne 2 do 3letne, presajene, 1000 po 20 gld.; hrušove divjake, 2letne, za okuliranje 1000 po 12 gld., jabolčne pa po 8 gld. 1000 komadov. Divjake za presajenje (Piknierpflanzen) 2 gld. 1000 komadov. (52—1)

Cepiči k divjakom potrebni, vrste, gori imenovanemu prepuščene, se priložijo brezplačno.

Mlinarja

sprejme takoj proti mesečni plači 10 gld., prostim stanovanjem in hrano

A. Ličan

(31—1)

v Ilirski Bistrici na Notranjskem.

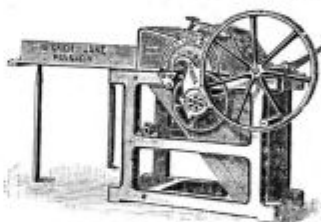
OVES (Willkomm.)

Ta težka vrsta ovsa vspeva v vsaki zemlji, je najzgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (29—1)

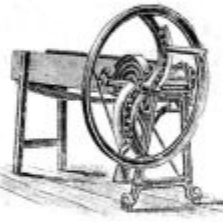
Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečicah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

grajščinsko oskrbnništvo Goliče
pri Konjicah na Sp. Štajerskem.

Naznanilo!

Največja tovarniška zaloga vseh kmetijskih strojev za Kranjsko se nahaja pri

KAROL KAVŠEKU,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 18.

Ima v zalogi posebno izvrstne škoporeznice in mlatilnice ročne in na gepel, vsakovrstne gepelne, mline za trenje zita, travniške brane, pluge itd. itd

P. n. grajščakom in posestnikom je toraj omogočeno, da si potrebne poljedeljske stroje v moji zalogi lahko sami izbere ter jih njim ni treba kupovati od prodajalcev, ozir. tovarn slabega glasu za visoke cene, in to tem več, ker njim popolnoma jamčim za močan izdelek kakor največjo delavnost. — Tudi preskrbuje vsakovrstne posamezne dele za stroje kakor tudi nože za slamoreznice.

Plačuje se tudi lahko v obrokih. (30—1)

Najcenejša zaloga!

Plutovino za cepljenje (gobe)

za pritrjevanje cepičev pri požlahtnjevanji trt prevrtane in prerezane (tudi samo prerezane za tanke cepiče), kakor tudi vsakovrstne druge gobe, razpošilja po najnižjih cenah

L. NAIRZ, tovarnar (Korkfabrikant)
v Trstu. (16—4)